

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

13.03.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[росія звинувачує Україну та Нідерланди у викраденні скіфського золота Криму.
– Дар'я Лобанок](#)

Медіа

[Які медіа є критично важливими: список телеканалів, радіо та онлайн-видань. –
Наталія Данькова](#)

Мовні питання

[Блогери, тарологи, б'юті-майстри та інші підприємці зобов'язані вести
соцмережі українською, – мовна обмудсманка. – Валерія Буняк](#)

[В Україні тепер відзначатимуть День румунської мови. – Поліна Горлач](#)

Регіональна культурна політика

[У Миколаєві відзначили лауреатів Шевченківської премії та переможців
літературних конкурсів](#)

Арттерапія

[Від фронту до гончарного кола: як незрячий ветеран на протезах займається
гончарством. – Наталя Стареправо](#)

Креативні індустрії

[Дизайнерка Оксана Караванська присвятила нову колекцію українським воїнам.
– Наталка Горішня](#)

Фестивалі. Конкурси

[Центр сучасної культури Дніпра презентував місто на Сезоні України у
Франції. – Юлія Дон](#)

[Юні піаністи з Кам'янського стали призерами Всеукраїнського конкурсу
віртуозів, який пройшов у Дніпрі. – Віолетта Луньова](#)

Міждисциплінарні практики

[Приєднатися до Прохаська та Калитко: проєкт «Вишиваний. Король України»
шукає авторів для нової збірки есеїв. – Оксана Заблоцька](#)

Театр

[Екологічна опера, кабуки, світ очима комах: весняні прем'єри київських театрів.
– Вікторія Котенок](#)

Візуальні мистецтва

[Архітекторка з України представить летючу синагогу на Венеційській бієнале.](#)

[– Дар'я Лобанок](#)

[Самотність художників і самотність глядачів: виставка «Дивлячись у розриви IV» у Jam Factory Art Center. – Анастасія Большакова](#)

[Мітя Фенечкін випустив зін «Рай без опалення». – Олексій Содома](#)

[У Рівному відкрили фотовиставку «Тіні зниклого міста» про втрачені міські простори. – Станіслав Зайчук](#)

[Луцька художниця Тетяна Мялковська в Америці створює 30-метрове панно – образ української душі](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Українську стрічку номінували на найвищу міжнародну нагороду для спортивних медіа. – Дарина Рубан](#)

[Не пропустіть: 3 українські фільми, які виходять у кіно уже сьогодні. – Ольга Паньків](#)

[Вийшов тизер документального фільму «Весна-Літо» про український фешн](#)

Література. Книговидання

[Оголосили програму України на Лейпцизькій книжковій виставці-2026](#)

[Українська книжка «З півслова» здобула престижну французьку премію Prix Sorcières. – Микита Кишиневський](#)

[«Ми продаємо комплекс вражень»: власник мережі книгарень book.ua Іван Богдан про бізнес-модель, цінності та франшизу. – Оксана Заблоцька](#)

Музейна справа

[Японські музеї допоможуть Дніпру відновити ретро-колекцію «Машини часу», пошкоджену обстрілами. – Юлія Дон](#)

[У Луцьку презентували видання факсимільного типу «Турівське Євангеліє XI століття»](#)

[В Острозі зацифрували Четверсьєвангеліє середини XVI століття](#)

Бібліотечна справа. Читання

[В Україні пройде Національний тиждень читання поезії](#)

[«Бібліотеки тримаються завдяки доброчинцям»: 13-річна дівчинка створила систему збору книжок для підлітків. – Сніжана Салівон](#)

Підтримка України у світі

[Голлівудський актор Двейн «Скеля» Джонсон підтримав бійців 425-го полку ЗСУ \(ВІДЕО\). – Микита Кишиневський](#)

Загальні питання

росія звинувачує Україну та Нідерланди у викраденні скіфського золота Криму. – Дар'я Лобанок

Кримінальну справу проти органів влади Нідерландів, України та археологічного музею Алларда Пірсона порушив слідчий комітет росії. рф звинувачує їх у розкраданні та неповерненні скіфського золота Криму. Представниця слідкому С. Петренко заявила, що у 2013 році в Німеччині та Нідерландах експонувалися 565 артефактів на виставці «Крим – Золотий острів у Чорному морі», які не повернули. Вони оцінили експонати у 117 мільйонів рублів, а деякі з них Петренко назвала безцінними, оскільки ті не мають аналогів у світі. Як зазначає представниця російського слідкому, після того як росія анексувала у 2014 році Крим, музеї разом із цінностями перейшли у власність рф. Втім, після завершення експозиції культурні цінності залишилися у Нідерландах, тому, за даними слідкому, кримські музеї ініціювали судовий розгляд щодо повернення колекції. У 2021 році в апеляційному суді Амстердама вирішили повернути колекцію Україні, а в росії це називають викраденням. «Таким чином, посадові особи органів влади Королівства Нідерланди, України та музею Алларда Пірсона викрали, безоплатно вилучивши на свою користь усі зазначені музейні предмети, що є культурними цінностями, та передали їх в Україну, не повернувши на територію рф», – заявила Петренко. Представниця зазначила, що у них триває розслідування щодо цієї справи. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/rosiya-zvinuvachuye-ukrajinu-ta-niderlandi-u-vikradenni-skifskogo-zolota-krimu-313785/>

Медіа

Які медіа є критично важливими: список телеканалів, радіо та онлайн-видань. – Наталія Данькова

Понад 100 підприємств у інформаційній сфері визнано критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення. Серед них не лише телеканали, які беруть участь у виробництві телемарафону «Єдині новини», а й розважальні й інформаційні мовники, продакшни, ОТТ-сервіси, газети й онлайн-медіа. У відповідь на запит Міністерство культури надало повний список цих підприємств. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/248282/2026-03-13-yaki-media-ie-krytychno-vazhlyvymy-spysok-telekanaliv-radio-ta-onlayn-vydan/>

Мовні питання

Блогери, тарологи, б'юті-майстри та інші підприємці зобов'язані вести соцмережі українською, – мовна обмудсманка. – Валерія Буняк

Блогери, психологи, тренери, маркетологи, стилісти, тарологи, астрологи, майстри б'юті-сфери, фотографи та дизайнери, зареєстровані як фізичні особи-підприємці, повинні продавати свої товари й послуги в соцмережах українською мовою. Про це нагадали в Секретаріаті Уповноваженого із захисту державної

мови. Сторінка, яка використовується для роботи або просування послуг, підпадає під вимоги мовного законодавства. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248262/2026-03-12-blogery-tarology-byuti-maystry-ta-inshi-pidpryiemtsi-zobovyzani-vesty-sotsmerezhi-ukrainskoyu-movna-obmudsmanka/>

В Україні тепер відзначатимуть День румунської мови. – Поліна Горlach

В. Зеленський підписав указ про запровадження в Україні Дня румунської мови. Тепер його відзначатимуть щорічно 31 серпня. У Румунії також є день, присвячений українській мові. Його відзначають 9 листопада. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1262270-v-ukraini-teper-vidznacatimut-den-rumunskoi-movi/>

Регіональна культурна політика

У Миколаєві відзначили лауреатів Шевченківської премії та переможців літературних конкурсів

У Миколаєві відбулися урочистості з нагоди 65-ї річниці з дня заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка. У межах заходу пройшла церемонія нагородження учасників конкурсу читців Шевченківських творів та лауреатів премії імені Тараса Шевченка серед шкільної молоді області й міста, а також переможців, учасників та керівників мовно-літературного конкурсу імені Тараса Шевченка. По завершенню урочистостей відбувся показ творчого проєкту Миколаївської обласної філармонії та Народної оперно-вокальної студії імені Ніни Западинської – музичної вистави за оперою М. Аркаса «Катерина». Крім того, за вагомий особистий внесок у збереження та збагачення культурної спадщини українського народу, популяризацію Миколаївського краю, утвердження ідеалів духовної краси, формування національних цінностей, активну громадську діяльність творчим колективам вручено подяки обласної ради. Докладніше:

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/1057897-u-mikolajevi-vidznacili-laureativ-sevcenkivskoyi-premiyi-ta-peremozciv-literaturnix-konkursiv>

Арттерапія

Від фронту до гончарного кола: як незрячий ветеран на протезах займається гончарством. – Наталя Стареправо

Ветеран С. Райлян із позивним «Ворон» почав займатися гончарством під час реабілітації після важких поранень на фронті. На війну чоловік пішов у 18 років – служив у десантно-штурмових військах із 2015-го. У 2022 році під час виконання бойового завдання на Донеччині його автомобіль підірвався на протитанковій міні. Сергій втратив зір і обидві ноги. Гончарська справа – спочатку це були реабілітаційні курси для незрячих ветеранів. Згодом захоплення переросло у сімейну справу. Сергій створив уже близько тисячі різних виробів: горнятка, чайники, вази, тарілки, попільнички, підсвічники.

Виконує також індивідуальні замовлення. Вироби продають через соціальні мережі. Сергій веде сторінки в соцмережах. Там показує свою роботу та розповідає про життя після поранення. Кераміку купують як клієнти з України, так і з-за кордону. Сергій зізнається: гончарство для нього – це і робота, і терапія. У майбутньому він мріє відкрити власну майстерню, куди зможуть приходити незрячі ветерани разом із рідними – щоб вчитися гончарству, відновлюватися і просто бути поруч у колі однодумців. Докладніше:

<https://espresso.tv/suspilstvo-vid-frontu-do-goncharnogo-kola-yak-nezryachiy-veteran-na-protezakh-zaymaetsya-goncharstvom>

Креативні індустрії

Дизайнерка Оксана Караванська присвятила нову колекцію українським воїнам. – Наталка Горішня

13 березня відома українська дизайнерка О. Караванська представить у Львові у LEM Station перформанс-дефіле «Любов – це талісман (Воїнам української армії присвячується)». Рівно 15 років тому у цьому ж просторі (колишнє трамвайне депо) відбулося одне із найпотужніших дефіле Караванської «Трагічній історії УПА присвячується». Новий перформанс – подяка новітнім українським воїнам. Те, що колись було розмовою про минуле, сьогодні переосмислюється через реальність сучасності. Докладніше:

https://zaxid.net/oksana_karavanska_pokazhe_u_lvovi_novu_kolektsiyu_tema_lokatsiya_n1632431

Фестивалі. Конкурси

Центр сучасної культури Дніпра презентував місто на Сезоні України у Франції. – Юлія Дон

Дніпровський осередок мистецтва вийшов на міжнародну арену – у французькому місті Валансьєн відбувся черговий етап масштабного «Сезону України у Франції». Місто Дніпро на цій престижній платформі представляв Центр сучасної культури Дніпра (DCCC). «У Валансьєні було реалізовано дводенну інтенсивну культурну програму під назвою Carte blanche à DCCC Ukraine – Cabaret de curiosités. Цей захід став майданчиком для презентації сучасної української електронної сцени та фахового обговорення роботи культурного сектору в умовах повномасштабної війни», – розповіли у своєму звіті про результати поїздки та наповнення програми представники Центру. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/82868/czentr-suchasnoyi-kultury-dnipra-prezentuvav-misto-na-sezoni-ukrayiny-u-francziyi/>

Юні піаністи з Кам'янського стали призерами Всеукраїнського конкурсу віртуозів, який пройшов у Дніпрі. – Віолетта Луньова

У Дніпрі завершився VII Відкритий конкурс юних піаністів імені Михайла Обермана. Цьогоріч у ньому взяли участь десятки юних піаністів віком від 8 до 19 років. Протягом двох днів журі оцінювало майстерність

виконавців із Дніпра, Києва, Львова, Полтави, Черкас та навіть зі Словаччини. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/82863/yuni-pianisty-z-kamyanskogo-staly-pryzeramy-vseukrayinskogo-konkursu-virtuoziv-yakyj-projshov-u-dnipri/>

Міждисциплінарні практики

Приєднатися до Прохаська та Калитко: проєкт «Вишиваний. Король України» шукає авторів для нової збірки есеїв. – Оксана Заблоцька

Міждисциплінарний проєкт «Вишиваний. Король України» оголосив опенкол для авторів для нової збірки есеїв про Вільгельма фон Габсбурга-Лотаринзького – полковника легіону Українських січових стрільців та Армії УНР. До проєкту вже долучилися письменники Т. Прохасько, К. Калитко і Л. Денисенко. За словами організаторів, мета ініціативи – осмислити постать Вільгельма фон Габсбурга-Лотаринзького, більш відомого в українській історії як Василь Вишиваний: розповісти ширшій аудиторії історію австрійського ерцгерцога з династії Габсбургів, який свідомо пов’язав своє життя з українською державницькою ідеєю. Потенційним авторам пропонують подати заявку до 9 квітня. Майбутня книга має складатися з 10–12 есеїв і стане четвертим виданням у межах проєкту. Проєкт «Вишиваний. Король України» розпочався зі створення опери для Харківського національного театру опери та балету імені М. В. Лисенка. Лібрето написав С. Жадан, музику – А. Загайкевич. Перша книга проєкту – текст лібрето – здобула відзнаку «Найкращий книжковий дизайн 2020» на «Книжковому Арсеналі» та потрапила до короткого списку рейтингу «Книжка року 2021». У 2024 році в австрійському видавництві UStream Verlag вийшла німецькомовна версія книги у перекладі Клаудії Дате та з дизайном каліграфа О. Чекаля. А у 2025 році до 130-річчя від дня народження Василя Вишиваного з’явилася двомовне видання лібрето у видавництві «Білка». Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1262066-priednatisa-do-prohaska-ta-kalitko-proekt-visivaniy-korol-ukraini-sukae-avtoriv-dla-novoi-zbirki-eseiv/>

Театр

Екологічна опера, кабукі, світ очима комах: весняні прем’єри київських театрів. – Вікторія Котенок

Цієї весни київські театри продовжують спроби віднайти нову ідентичність у точці перетину класики й актуального воєнного досвіду. Серед найочікуваніших подій сезону – екологічна опера «MÖDRANIHT» від лабораторії Opera Aperta і «Троянство» Д. Петросяна в Театрі Франка, де разом з професійними акторами на сцену вийдуть ветерани. Твори Шекспіра, Ібсена й Міллера отримають нове дихання у прочитаннях А. Хостікоєва, Д. Богомазова та К. Кашлікова. Паралельно театр фокусується на постатях культових жінок: у Молодому готують виставу про легендарну Сару Бернар, а в Театрі на Подолі – про Лесю Українку. Окрім прем’єр, ця весна в Києві пройде під знаком запуску двох нових фестивалів – KŮ Fest і «Дебют». Докладніше про головні театральні події столиці:

Візуальні мистецтва

Архітекторка з України представить летючу синагогу на Венеційській бієнале. – Дар'я Лобанок

російський бізнесмен Є. Чичваркін, який живе у Великій Британії, запрошує на приватну вечерю до свого ресторану гостей за 25 тисяч фунтів. Усі кошти він спрямує на реалізацію проєкту української архітекторки А. Камишан на Венеційській бієнале. Проєкт під назвою «Nabatele» – це художня інсталяція просто неба – летюча синагога над Венеційською лагуною. За словами Чичваркіна, робота розповідає про культуру пам'яті, пошук прихистку, внутрішнє світло та здатність зберегти стійкість. Її представлять на Венеційській бієнале у павільйоні Yiddishland. Він не є національним – це незалежний кураторський проєкт, який досліджує культуру їдиш, теми діаспори та пропонує новий погляд на культурну мобільність, пропонуючи діалог між колективною пам'яттю та сучасним мистецтвом. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/arhitektorka-z-ukrajini-predstavit-letyuchu-sinagogu-na-veneciyskoji-biyenale-313771/>

Самотність художників і самотність глядачів: виставка «Дивлячись у розриви IV» у Jam Factory Art Center. – Анастасія Большакова

У львівському Jam Factory Art Center відкрито четверту частину виставкового проєкту художника та куратора Н. Кадана «Дивлячись у розриви». Серія цих виставок протягом останніх років намагається розглянути історію українського мистецтва не як цілісну оповідь, а як нехронологічний ланцюжок розшарувань. Перша частина відбулася в Voloshyn Gallery у червні 2024 року, друга – у дніпровській галереї «Артсвіт» у липні 2025-го. Третя версія виставки подорожувала разом із Каданом за межами України: її показували в Соколовську в Польщі, у берлінському парку Тіргартен, а також на острові Тешіма та в японській столиці Токіо. У львівській частині поруч опиняються художники різних поколінь – від авторів андеграунду кінця XX століття до митців, чия практика формується вже під час повномасштабної війни. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/vistavka-divlyachis-u-rozriviv-iv-u-lvivskomu-jam-factory-rozdumi-pro-viynu-ta-mistectvo-313772/>

Мітя Фенечкін випустив зін «Рай без опалення». – Олексій Содома

Зін про життя під час блекаутів «Рай без опалення» харківського художника та ілюстратора Міті Фенечкіна можна отримати за донат для «Гострих картузів». Докладніше:

<https://lyuk.media/news/paradise-without-heating/>

У Рівному відкрили фотовиставку «Тіні зниклого міста» про втрачені міські простори. – Станіслав Зайчук

У Рівному 12 березня презентовано соціальний фотопроект «Тіні зниклого міста», який підготували студенти другого курсу спеціальності

«Журналістика» НУВГП разом із кураторкою М. Долгановою. Виставка пропонує подивитися на знайомі вулиці, парки, будівлі та меморіальні місця як на частину живої міської історії, що поступово зникає. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/1057887-u-rivnomu-vidkrili-fotovistavku-tini-zniklogo-mista-pro-vtraceni-miski-prostori>

Луцька художниця Тетяна Мялковська в Америці створює 30-метрове панно – образ української душі

Мати полеглого воїна М. Мялковського, художниця з Луцька Т. Мялковська, створює в Америці масштабне художнє панно «Пісня пісень українського народу». Це монументальний мистецький проєкт, що реалізовується з благословення митрополита Української греко-католицької церкви, голови Філадельфійської архієпархії у США Бориса Гудзяка, покликаний розповісти світові про духовну силу, пам'ять і незламність українського народу. Над створенням полотна разом із Мялковською працюють художниця сучасного українського мистецтва з Києва Т. Русецька та луцька художниця-іконописиця І. Семененко. Витвір буде завдовжки 30 метрів і заввишки 2,3 метра. Загальна площа мальованого полотна становить близько 70 м². Картина розміщується на п'яти модульних металевих каркасах розміром 2,3 × 2,5 метрів кожен, що формують єдину безперервну композицію. Завдяки такій конструкції полотно розгортається як послідовний візуальний наратив, подібний до давніх стінописів або народних розписів, у яких один сюжет переходить в інший, формуючи цілісну історію народної пам'яті. Робота над картиною тривала 30 днів. У процесі створення артоб'єкта до творчої роботи долучилися не лише художниці, а й представники української громади. Серед учасників – внутрішньо переміщені особи, українські військові, які проходять лікування у США, учні Рідної школи та інші представники діаспори. Загалом до створення панно долучилося понад 100 осіб. Проєкт реалізується у межах мистецької ініціативи «Творчість – антонім війни» та програми Бориса Гудзяка «Зцілення від ран війни в Україні», а також у рамках діяльності Благодійного фонду «Зцілення від ментальних ран війни в Україні». Після завершення роботи панно мандруватиме містами США, привертаючи увагу міжнародної спільноти до України та людей, які страждають від війни. Водночас проєкт має і благодійну мету – заохотити підтримку ініціатив, спрямованих на реабілітацію та зцілення від ментальних і духовних ран війни. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1057836-lucka-xudoznicia-tetiana-mialkovska-v-americi-stvoriuje-30-metrove-panno-obraz-ukrayinskoyi-dusi>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Українську стрічку номінували на найвищу міжнародну нагороду для спортивних медіа. – Дарина Рубан

Українську стрічку «Гра на перехоплення» номіновано на премію AIPS Sport Media Awards 2025 у категорії Video Documentary. Документальну історію про українського футболіста та військового створив режисер В. Мула за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Церемонію

нагородження AIPS Sport Media Awards 2025 проведуть наступного місяця у швейцарському місті Лозанна. Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainsku-strichku-nominuvaly-na-nayvyshchu-mizhnarodnu-nahorodu-dlia-sportyvnykh-media/>

Не пропустіть: 3 українські фільми, які виходять у кіно уже сьогодні. – Ольга Паньків

Прем'єра трьох нових вітчизняних фільмів: «Хрещатик 48/2», «Коли ти розлучишся?» та «Братська четвірка» відбулася в українських кінотеатрах 12 березня. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/ukrayinski-filmi-yaki-viyshli-kino-koli-ti-rozluchishsya-hreshhatis_n3026899

Вийшов тизер документального фільму «Весна-Літо» про український фешн

Школа попкультури Skvot представляє новий документальний фільм «Весна-Літо» про історію та розвиток української моди. У стрічці знялися ключові фігури модної індустрії. Реліз заплановано на 25 березня, він відбудеться на YouTube-каналі Skvot. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/tyzer-filmu-vesna-lito/>

Література. Книговидавання

Оголосили програму України на Лейпцизькій книжковій виставці-2026

На Лейпцизькій книжковій виставці у Німеччині, що проходить 19–22 березня, Україна матиме спеціальну літературну програму та національний стенд. Цьогоріч українські заходи відбуватимуться у межах фокусної теми «Filling in» («Доповнення») – організатори зазначають, що гасло програми відображає прагнення заповнити історичні та культурні прогалини у сприйнятті України у світі. Програму реалізують Український інститут книги, Goethe-Institut в Україні та його програма House of Europe, Український інститут, Мистецький Арсенал та Федеральна агенція політичної освіти Німеччини у співпраці з міжнародними партнерами. На ярмарку буде представлено 6 українських видавництв. Окрім того, свої видання презентують українсько-німецькі журнали Dach Magazine і Gel[:b]lau, а також Мистецький Арсенал. Важливою частиною стенду стане Українська сцена, де заплановано читання, панельні дискусії та презентації. Докладніше:

<https://chytomo.com/oholosyly-prohramu-ukrainy-na-lejptsyzkij-knyzhkovij-vystavtsi-2026/>

Українська книжка «З півслова» здобула престижну французьку премію Prix Sorcières. – Микита Кишиневський

Українська книжка «З півслова» творчої майстерні Art Studio Agrafka здобула французьку премію Prix Sorcières у категорії нонфікшн для юних читачів. Це одна з найвідоміших французьких премій у галузі дитячої та юнацької літератури. У видавництві розповіли, що «З півслова» також

потрапило до короткого списку авторитетного міжнародного конкурсу Best Book Design from all over the World. Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainska-knyzhka-z-pivslava-zdobula-prestyzhnu-frantsuzku-premiu-prix-sorcieres/>

«Ми продаємо комплекс вражень»: власник мережі книгарень book.ua Іван Богдан про бізнес-модель, цінності та франшизу. – Оксана Заблоцька

В інтерв'ю він розповідає про те, як ринок реагує на війну та кризи, чому класична модель книгарні є неефективною, а також про цінності, відповідальність і роль книгарні як простору підтримки в складні часи. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1251164-mi-prodaemo-kompleks-vrazen-vlasnik-merezi-knigaren-bookua-ivan-bogdan-pro-biznes-model-cinnosti-ta-fransizu/>

Музейна справа

Японські музеї допоможуть Дніпру відновити ретро-колекцію «Машини часу», пошкоджену обстрілами. – Юлія Дон

Минулої осені технічна спадщина Дніпра зазнала болючого удару: десятки унікальних експонатів музею «Машини часу» було серйозно пошкоджено внаслідок ворожого обстрілу. Процес реставрації цих рідкісних машин є надзвичайно складним та тривалим. Нещодавно частину постраждалих автомобілів навіть представили на спеціальній виставці-автопробігу, щоб привернути увагу до проблеми відновлення технічних раритетів. Зараз у музею з'явилася реальна надія на професійне відновлення колекції завдяки міжнародному партнерству. Директор закладу М. Прудніков повідомив, що «Машини Часу» подали заявку на участь у програмі швидких грантів ICOM Ukraine. Цю ініціативу під назвою «Культура єднає: Музеї Японії – Музеям України» спрямовано на екстрене реагування на воєнні загрози. Проєкт, що реалізується за підтримки ICOM Japan та Японської асоціації музеїв, має на меті порятунок, стабілізацію та евакуацію об'єктів культурної спадщини. Поки триває розгляд грантової заявки, музей продовжує активну роботу. Знаковою подією став монтаж нового артоб'єкту «Дзеркало», що є частиною масштабного проєкту «Живі сторінки історії міста: час війни». Концепція виставки базується на книзі М. Пруднікова «Моє життя» та має на меті візуалізувати долі людей, будівель та транспорту Дніпра в умовах війни. Ключовими елементами артоб'єкту стануть реальні артефакти, понівечені ракетно-дроновими ударами. Реалізація цього проєкту стала можливою завдяки підтримці Інституту гуманітарних наук у Відні (IWM) у межах програми Documenting Ukraine. Офіційне відкриття виставки заплановано на 20 березня. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/82882/yaponski-muzeyi-dopomozhut-dnipru-vidnovyty-retro-kolekciyu-mashyny-chasu-poshkodzhenu-obstrilamy/>

У Луцьку презентували видання факсимільного типу «Турівське Євангеліє XI століття»

11 березня у Волинській православній богословській академії відбулася презентація видання факсимільного типу «Турівське Євангеліє XI століття».

Починаючи з 2009 року у рамках проєкту «Повертаємо в Україну культурну спадщину» видавництво «Горобець» віднайшло та видало цінні пам'ятки рукописної спадщини України XI–XIV ст., які сьогодні зберігаються за кордоном. Завдяки наполегливій праці видавців, дослідженням науковців, небайдужим меценатам вдалося відкрити для широкого вивчення і пошанування унікальні зразки нашої багатой духовної спадщини. Подароване ж на презентації Музею волинської ікони факсимільне видання «Турівське Євангеліє XI століття» демонструватиметься в музеї на виставці «Рукописна спадщина Волині». Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/1057822-u-lucku-prezentuvali-vidannia-faksimilnogo-tipu-turivske-jevangeliye-xi-stolittia>

В Острозі зацифрували Четверєвангеліє середини XVI століття

У Державному історико-культурному заповіднику м. Острога завершено оцифрування унікального стародруку – Анонімної середньошрифтової Четверєвангелії середини XVI століття. Примірник містить покрайні записи, пов'язані з гетьманом Петром Конашевичем-Сагайдачним. Оцифрування проведено в межах роботи із збереження та популяризації книжкових пам'яток фондів заповідника. Створення цифрової копії дозволяє мінімізувати фізичне навантаження на раритет, забезпечити його довготривале збереження та розширити доступ дослідників до унікального джерела. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/1057772-v-ostrozi-zacifruvali-cetverjevangeliye-seredini-xvi-stolittia>

Бібліотечна справа. Читання

В Україні пройде Національний тиждень читання поезії

16–22 березня в Україні відбудеться Національний тиждень читання поезії – всеукраїнський онлайн-фестиваль, що об'єднує авторів, митців, читачів, бібліотеки, школи, видавців і родини навколо поетичного слова. Темою цього річного Тижня читання став «Золотий гомін» – за мотивами однойменної ліричної поеми П. Тичини. У межах події також презентують Каталог поезії 2025–2026 – довідник для книгорозповсюджувачів, учителів літератури, бібліотекарів і всіх, хто цікавиться сучасним літературним процесом. Протягом тижня заплановано кілька традиційних активностей. Серед них – «Бінго української поезії», у межах якого учасникам пропонують поділитися улюбленими поетичними рядками, обравши одну або кілька тематичних категорій. Також відбудеться онлайн-фестиваль «Золотий гомін»: українські поети й поетки читатимуть власні твори наживо у прямому етері на своїх сторінках у соцмережах. Окрім онлайн-подій, у різних містах України та за кордоном пройдуть живі поетичні читання, зустрічі та літературні події. Організатори можуть зареєструвати свої заходи, після чого вони з'являться на інтерактивній мапі фестивалю. Для візуального оформлення Тижня читання використано роботи української художниці-шістдесятниці А. Горської – «Козак Мамай» (1963) та «Ескіз до розпису» (1967). Твори публікують із дозволу Фонду Алли Горської та Віктора Зарецького. Програму фестивалю та оновлення

організатори публікуватимуть на сторінках Національного тижня читання в інстаграмі та фейсбуці. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/03/v-ukrayini-projde-natsionalnyj-tyzhden-chytannya-poeziyi/>

«Бібліотеки тримаються завдяки доброчинцям»: 13-річна дівчинка створила систему збору книжок для підлітків. – Сніжана Салівон

«Хочу, щоб у Лозовій з'явилося 100 нових історій, які хтось відкриє вперше», – розповідає про свій третій збір книг для підлітків 13-річна Д. Ясинчук. Дівчина каже, що в Юнацькій бібліотеці на Харківщині, де щомісяця буває близько двох тисяч відвідувачів, бракує сучасної літератури. За кілька годин після публікації допису Даринки про збір з'явилися десятки коментарів та репостів від охочих долучитися. На перший збір Даринки пішло три місяці, а друга акція була ще повільнішою, тож дівчина навіть не очікувала активної підтримки. Проте чимало українців написали, що хочуть відправити книжки чи задонатити на придбання нових. Хтось зазначав, що може відправити близько 20 книг, хтось – подарувати власний детектив. Запитували, чи можна передати видання англійською мовою. Свою допомогу запропонував і підлітковий читацький клуб, який щомісяця збирає книги для прифронтових та деокупованих територій. Торік Дарина проводила майстер-клас з ведення книжкового блогу в Харківській обласній бібліотеці для дітей та юнацтва. Там і помітила, що багато підлітків люблять читати, але сучасної літератури у бібліотеках не завжди вистачає. Тож вирішила спробувати разом зі своїми підписниками зібрати книжки для бібліотеки. За три місяці їй вдалося зібрати 100 книг. У бібліотеці це назвали «книгопадом» і подякували Даринці та всім, хто долучився. Ще сотня книг вирушила взимку до бібліотеки Костопільської гімназії № 2 на Рівненщині після другого збору. Через списання російських видань полиці там частково спорожніли, а нових надходжень майже не було. За словами дівчини, згодом їй почали писати бібліотекарі з різних міст з проханням про допомогу. Щоб систематизувати запити, разом із сестрою вони створили онлайн-форму. У ній бібліотекарі вказують кількість читачів і книжкові потреби. Саме так з'явився запит із Лозової. Для підлітків дівчина шукає фентезі, манги, комікси, детективи, романи та книжки з психології – усе, що сьогодні справді цікаво підліткам. Долучитися можна або надіславши примірник поштою, попередньо зв'язавшись з Даринкою, або задонативши на придбання нових книжок. Докладніше:

<https://shotam.info/biblioteky-trymaiutsia-zavdiaky-dobrochyntsiam-13-richna-divchynka-stvoryla-systemu-zboru-knyzhok-dlia-pidlitkiv/>

Підтримка України у світі

Голлівудський актор Двейн «Скеля» Джонсон підтримав бійців 425-го полку ЗСУ (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

Американський актор та реслер Двейн «Скеля» Джонсон записав відеозвернення до бійців 425 штурмового полку ЗСУ. Він висловив підтримку

українським воїнам та особисто звернувся до командира підрозділу Ю. Гаркавого, який носить позивний «Скеля». Докладніше:

<https://shotam.info/hollivudskyi-aktor-dveyn-skelia-dzhonson-pidtrymav-biytsiv-425-ho-polku-zsu-video/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm